

Dr. YASEMİN TAŞDEMİR

Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi

İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku

Anabilim Dalı

**EBEVEYN İZNİ VE
YARIM ÇALIŞMA ÖDENEĞİ**

onikilevha

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	VII
ÖNSÖZ	XI
İÇİNDEKİLER	XIII
KISALTMALAR	XV
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM EBEVEYN İZNI

§1. EBEVEYN İZNİ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR VE ULUSLARARASI DÜZENLEMELER.....	7
I. EBEVEYN İZNİ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR.....	7
A. İŞ VE AİLE DENGESİ	8
B. YAŞLI NÜFUS ORANININ ARTMASI.....	11
C. İSTİHDAMDA FIRSAT EŞİTLİĞİ	13
II. ULUSLARARASI VE ULUS-ÜSTÜ ÖRGÜTLERİN DÜZENLEMELERİ	21
A. GENEL OLARAK.....	21
B. EVRENSEL ÖRGÜTLERİN DÜZENLEMELERİ	23
1. Birleşmiş Milletlerin Düzenlemeleri.....	23

2.	Uluslararası Çalışma Örgütünün Düzenlemeleri	25
a.	Aile Yükümlülükleri Olan Kadınların İstihdamına İlişkin 123 Sayılı Tavsiye Kararı	25
b.	Hizmet İlişkisine Son Verilmesine İlişkin 158 Sayılı Sözleşme.....	26
c.	Aile Sorumlulukları Olan Çalışanlara İlişkin 156 Sayılı Sözleşme ve 165 Sayılı Tavsiye Kararı	26
d.	Analığın Korunmasına İlişkin 183 Sayılı Sözleşme ve Analığın Korunmasına İlişkin 191 Sayılı Tavsiye Kararı	28
C.	AVRUPA BÖLGESİNDEKİ ÖRGÜTLERİN DÜZENLEMELERİ.....	31
1.	Avrupa Konseyi Tarafından Düzenlenen Avrupa Sosyal Şartı	31
2.	Avrupa Birliğinin Düzenlemeleri.....	34
a.	Genel Olarak	34
b.	Avrupa Birliğinin Ebeveyn İznine İlişkin Düzenlemeleri.....	42
aa.	Genel Olarak	42
bb.	3 Haziran 1996 Tarihli ve 96/34/EC Sayılı Avrupa Birliği Konseyi Direktifi	43
cc.	8 Mart 2010 Tarih ve 2010/18/EU Sayılı Avrupa Birliği Konseyi Direktifi.....	47
§2. EBEVEYN İZNİ İLE İLGİLİ GENEL ESASLAR	55	
I.	GENEL OLARAK.....	55
II.	EBEVEYN İZNİNİN ETKİLERİ.....	60
III.	EBEVEYN İZNİ İLE İLGİLİ DİĞER İZİNLER.....	68
A.	ANALIK İZNİ	68
B.	ALTI AYA KADAR ÜCRETSİZ İZİN HAKKI.....	77
C.	SÜT İZNİ.....	79
D.	MAZERET İZNİ	81
IV.	EBEVEYN İZNİNE İLİŞKİN DİĞER BAZI ÜLKELERDEKİ DÜZENLEMELER.....	83
A.	GENEL OLARAK.....	83

B. İSVEÇ'DEKİ DÜZENLEMELER	85
1. Genel Olarak	85
2. Ebeveyn İzni Hakkı.....	87
3. Ebeveyn İzninin Kullanımı.....	91
4. Farklı Davranma ve Fesih Yasağı	92
5. Diğer Hükümler	93
C. ALMANYA'DAKİ DÜZENLEMELER	94
1. GenelOlarak	94
2. Ebeveyn İzni Hakkı.....	95
3. Kısmi Süreli Çalışmaya Geçiş Hakkı.....	100
4. Ebeveyn İzninin Kullanımı.....	105
5. Ebeveyn İzni Hakkı ve Yıllık İzin Hakkı İlişkisi.....	109
6. Fesih Yasağı.....	109
7. İşçinin Fesih Hakkı.....	110
8. Ebeveyn İzninde Olan İşçi Yerine Belirli Süreli İş Sözleşmesi ile İşçi Çalıştırma Hakkı.....	111
9. Ebeveyn Ödeneği.....	113
10. Ebeveyn İzninin Sona Ermesi.....	115
D. AVUSTURYA'DAKİ DÜZENLEMELER	116
1. Genel Olarak	116
2. Ebeveyn İzni Hakkı.....	117
3. Ebeveyn İzninin Kullanımı.....	118
4. Kısmi Süreli Çalışmaya Geçiş Hakkı	122
5. İşçinin Sözleşmeyi Sona Erdirme Hakkı	125
6. Çocuk Bakım Ödeneği.....	125

İKİNCİ BÖLÜM

KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞ HAKKI

§3. KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞ HAKKINA GENEL BAKİŞ.....	129
--	-----

§4. KISMİ SÜRELİ İŞ SÖZLEŞMESİ	131
I. GENEL OLARAK.....	131
II. KISMİ SÜRELİ İŞ SÖZLEŞMESİNDE İŞÇİLERİN HAKLARI	136
§5. KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞ HAKKININ KULLANILMASI.....	143
I. UYGULAMA ALANI.....	143
II. KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞ TALEBİNDE BULUNABİLCEK KİŞİLER.....	147
A. EBEVEYNLERDEN BİRİSİ	147
1. Ebeveyn Kavramı.....	147
2. Ebeveynlerden Birisinin Kısmi Sürelî Çalışmaya Geçiş Hakkını Kullanması	154
B. EVLAT EDİNENLER.....	157
III. KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞ HAKKINDAN YARARLANMA KOŞULLARI.....	162
A. İLKÖĞRETİM ÇAĞINA GELMEMİŞ ÇOCUĞU OLMA	164
B. ESİN ÇALIŞIYOR OLMASI	167
1. Genel Olarak	167
2. Eşin Çalışıyor Olması Koşulunun İstisnaları.....	169
3. Eşin Çalışıyor Olma Koşulunun Başvuru Sırasında Aranması.....	172
C. TALEP	173
IV. KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞE İLİŞKİN TALEpte BULUNMA	176
A. TALEpte BULUNULABİLCEK SÜRE.....	176
B. TALEBİN KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMANIN BAŞLAMASINDAN EN AZ BİR AY ÖNCE YAPILMASI	178
C. YAZILILIK ŞARTI.....	180

V.	KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMA YAPILACAK GÜNLERİN, SAATLERİN VE ÇALIŞMA DÖNEMİNİN BELİRLENMESİ	182
VI.	İŞÇİNİN TALEBİNİN İŞVERENCE KARŞILANMASI..	189
	A. GENEL KURAL: İŞVERENİN TALEBİ KABUL ETME ZORUNLULUĞU.....	189
	1. Genel Olarak.....	189
	2. İşverenin Cevap Vermemesi.....	190
	3. İşverenin Talebi Reddetmesi.....	191
	4. İşverenin Sözlü Cevap Vermesi	192
	5. İşçinin Hakları	192
	B. İSTİSNA: İŞVERENİN TAKDİRİNE BAĞLI OLAN HALLER.....	196
	C. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İLE BELİRLEME	201
VII.	KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMADAN VAZGEÇME VE TAM SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞ HAKKI	202
	A. GENEL OLARAK.....	202
	B. TAM SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞ YAPMADAN BİR AY ÖNCE İŞVERENE BİLDİRİM	205
	C. İŞÇİNİN TAM SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞ TALEBİNDE BULUNMAMASI.....	206
VIII.	KISMİ SÜRELİ İŞ SÖZLEŞMESİ İLE ÇALIŞAN İŞÇİNİN YERİNE ALINAN İKAME İŞÇİNİN DURUMU.....	208
	A. GENEL OLARAK.....	208
	B. İKAME İŞÇİNİN İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRÜ	209
	C. İKAME İŞÇİNİN HAKLARI.....	213
	D. İKAME İŞÇİNİN İŞ SÖZLEŞMESİNİN BELİRSİZ VE TAM SÜRELİ İŞ SÖZLEŞMESİNÉ DÖNÜŞMESİ	215
	E. İKAME İŞÇİNİN ÖZEL İSTİHDAM BÜROSU ARACILIĞIYLA TEMİN EDİLMESİ	217

IX.	KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMANIN UYGULANMA SÜRESİ	219
X.	KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞİN UYGULANMASI.....	224
A.	GENEL OLARAK.....	224
B.	SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU AÇISINDAN	227
1.	Kısa ve Uzun Vadeli Sigorta Kolları	228
2.	Genel Sağlık Sigortası	233
3.	Otuz Günden Eksik Süreler İçin İsteğe Bağlı Sigortalı Olma Hakkı.....	236
4.	Hizmet Borçlanması.....	241
5.	İşsizlik Sigortası Hükümlerinden Yararlanma Açısından Kısmi Süreli Çalışma	245

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YARIM ÇALIŞMA İZNİ VE YARIM ÇALIŞMA ÖDENEĞİ

§6.	YARIM ÇALIŞMA İZNİ.....	251
I.	GENEL OLARAK.....	251
II.	YARIM ÇALIŞMA İZNİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	254
III.	YARIM ÇALIŞMA İZNİNİN KULLANILMASI.....	255
A.	YARIM ÇALIŞMA İZNİNDEN YARARLANABİLECEK KİŞİLER.....	255
1.	Doğum Yapan Kadın İşçiler	255
2.	Çocuğu Evlat Edinen Kadın veya Erkek İşçiler	256
B.	YARIM ÇALIŞMA İZNİNE HAK KAZANMA KOŞULLARI	257
1.	Doğum Sonrası Analık İzin Sürelerinin Geçmiş Olması	257
2.	Evlat Edinme Halinde Çocuğun Üç Yaşından Küçük Olması	258
3.	Çocuğun Hayatta Olması	259

4. Çocuğun Bakımı ve Yetiştirilmesi.....	259
5. Talep.....	259
6. Yarım Çalışma Esnasında İş Sözleşmesinin Kısmı Süreli Sayılması Gerekip Gerekmediği Sorunu.....	260
C. YARIM ÇALIŞMA İZNİ İÇİN TALEPTE BULUNMA	261
1. Talepte Bulunabilecek Zaman Aralığı	261
2. İşverene Önceden Bildirimde Bulunma.....	263
3. Talebin Şekli.....	264
D. İŞVERENİN TALEBİ KABUL ETME ZORUNLULUĞU VE YAPTIRIM.....	265
1. Kabul Zorunluluğu.....	265
2. Yaptırım.....	265
E. YARIM ÇALIŞMA İZNİNİN SÜRESİ	267
F. HAFTALIK ÇALIŞMA SÜRESİNİN YARISI KADAR ÇALIŞILMASI.....	272
1. Haftalık Çalışma Süresi.....	272
2. Haftalık Çalışma Süresinin Yarısı Kadar Çalışmanın Uygulanması	274
3. Sözleşmenin Türü.....	277
4. Ücret.....	278
5. Süt İzni.....	280
IV. YARIM ÇALIŞMA İZNİNİN DİĞER İZİNLER İLE İLİŞKİSİ	281
A. ALTI AYA KADAR ÜCRETSİZ İZİN İLE İLİŞKİSİ....	281
B. KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMAYA GEÇİŞ HAKKI İLE İLİŞKİSİ	284
V. YARIM ÇALIŞMA İZNİNİN SONA ERMESİ.....	287
§7. YARIM ÇALIŞMA ÖDENEĞİ.....	289
I. GENEL OLARAK.....	289
II. YARIM ÇALIŞMA ÖDENEĞİNE HAK KAZANMA KOŞULLARI	291

A.	600 GÜN İŞSİZLİK SİGORTASI PRİMİ BİLDİRİLMİŞ OLMASI	292
B.	HAFTALIK ÇALIŞMA SÜRESİNİN YARISI KADAR FİİLEN ÇALIŞILMASI.....	294
C.	BAŞVURU	296
III.	YARIM ÇALIŞMA ÖDENEĞİNİN SÜRESİ.....	297
IV.	YARIM ÇALIŞMA ÖDENEĞİNİN MİKTARI VE ÖDENMESİ	300
V.	SİGORTALI ADINA PRİM ÖDENMESİ.....	303
VI.	YARIM ÇALIŞMA ÖDENEĞİNİN SONA ERMESİ	306
	SONUÇ	309
	KAYNAKÇA	319